

tectvu i k zajištění vzájemné bezpečnosti vlastních vojsk a letectva, než tomu bylo v minulosti.

Efektivnost činnosti nového systému je však ve značné míře závislá na kvalitě

činnosti každého jeho prvku i připravenosti jednotlivců. Proto vynaložíme veškeré úsilí ke zvládnutí nového systému, k získání praktických návyků i k jeho dalšímu zdokonalení.

Katedra operačního umění, taktiky a výzbroje PVO pozemních vojsk

■ NÁČELNÍKA A ODDĚLENÍ VOJSKA PVO

Plánování protivzdušné obrany útočné operace armády zahrnuje:

- přípravu podkladů pro rozhodnutí velitele armády a pro organizaci protivzdušné obrany podle zámyslu operace;
- vydání předběžných nařízení podřízeným štábům a útvarům vojska PVO;
- zpracování základních bojových dokumentů, vydání bojových nařízení a rozkazů podřízeným.

K přípravě a organizaci PVO první útočné operace má náčelník vojska PVO armády tyto základní podklady:

- bojové nařízení (výpis z bojového nařízení) náčelníka vojska PVO nadřazeného stupně;
- informaci o úkolu armády a zámysl velitele armády k jeho plnění;
- plán součinnosti mezi silami a prostředky PVO armády, vojskem PVOS a letectvem (zpracovaný již v míru);
- informace o stavu, bojových možnostech a pravděpodobném použití prostředků vzdušného napadení nepřítelů;
- informace o stavu a bojových možnostech podřízených vojsk, získané z hlášení podřízených a z výsledků kontrol v předcházejícím období.

Tyto podklady slouží náčelníku vojska PVO armády jako východní údaje pro ujasnění úkolů, časovou kalkulaci a zhodnocení situace. Kromě toho k organizaci PVO využívá informací od oddělení štábu armády, druhý vojsk, skupiny plánování a součinnosti střediska bojového velení letectva, výzbrojní služby a štábu týlu armády.

Na analýze všech těchto podkladů a informací se pod vedením náčelníka vojska PVO podílejí všichni příslušníci oddělení vojska PVO armády, zejména náčelník skupiny operační a bojové přípravy a náčelník skupiny průzkumu.

Podklady pro přípravu rozhodnutí bude oddělení vojska PVO získávat postupně, protože většinou je nebude mít najednou všechny pohromadě. To však nesmí práci oddělení narušit. Zásadní informace zpravidla ihned zakreslí do pracovní mapy náčelníka vojska PVO.

Náčelník vojska PVO ujasňuje úkol z hlediska vševojskového a z hlediska PVO. Z vševojskového hlediska musí pochopit úlohu a místo armády ve frontové operaci, směry hlavních úderů, obsah bližšího a dalšího úkolu, způsoby jejich plnění a z nich vyplývající hlavní objekty PVO v jednotlivých fázích operace. Z hlediska PVO musí si ujasnit úlohu a místo PVO armády v systému PVO na území státu a v průběhu operace v systému PVO frontu, pochopit podíl prostředků PVOS a PVO frontu na plnění úkolů PVO armády v jednotlivých fázích operace a z nich vyplývající opatření pro použití prostředků PVO a organizaci PVO armády.

Výsledkem závěrů a ujasnění úkolu jak po vševojskové stránce, tak i z hlediska PVO jsou:

- pokyny pro přípravu a vydání předběžných nařízení podřízeným štábům a útvarům vojska PVO;
- pokyny pro přípravu podkladů do rozhodnutí velitele armády.

Při hodnocení situace analyzuje:

- stav a bojové možnosti pozemního a zejména vzdušného nepřítelů;
- stav a bojové možnosti podřízených útvarů vojska PVO, bojové možnosti prostředků vojsk PVOS a PVO frontu, které působí ve prospěch PVO armády;
- terén v pásmu činnosti vojsk armády z hlediska požadavků pro použití prostředků PVO;
- stav a možnosti materiálně technic-

kého zabezpečení bojové činnosti vojska PVO armády v průběhu operace;

- povětrnostní podmínky z hlediska požadavků k vedení boje se vzdušným nepřítelem a použití prostředků PVO.

Na základě ujasnění úkolu a zhodnocení situace vyvozuje závěry k hlavním problémům organizace PVO, které jsou v podstatě základem návrhu náčelníka vojska PVO velitele armády.

Obsah návrhu náčelníka vojska PVO na organizaci PVO armádní operace si zpravidla upřesňuje při otázkách velitele armády. Obsah může i ovlivnit časem, který má náčelník vojska PVO k dispozici. Pokud velitel armády nestanoví jinak, návrh zpravidla obsahuje:

- závěry o vzdušném nepříteli;
- úkoly PVO v armádní operaci (objekty PVO);
- podíl prostředků PVO frontu, SL a vojska PVOS na plnění úkolů PVO armády; prostředků PVO armády;
- bojeschopnost a bojové možnosti prostředků PVO armády;
- návrh na použití prostředků PVO, jejich uskupení a manévry v průběhu operace;
- zabezpečení součinnosti se stíhacím letectvem a vojskem PVOS na státním území a v průběhu operace;
- zabezpečení municí a protiletadlovými raketami s návrhem jejich spotřeby v jednotlivých dnech operace;
- závěry a požadavky k veliteli armády (ničení zjištěných zařízení pro velení a navedení letectva nepřítele, upřesnění materiálně technického zabezpečení vojska PVO, požadavky na stíhací leteckou ochranu v pásmu armády apod.).

Na přednesení návrhu náčelníka vojska PVO se zpravidla vylučuje doba do 10 minut. Návrh přednáší náčelník vojska s využitím své pracovní mapy. Po schválení návrhu slouží tento náčelníku vojska PVO jako rozhodující podklad pro řízení další práce oddělení. Na jeho základě zpracuje oddělení vojska PVO příspěvek do rozhodnutí velitele armády, zakreslí do mapy rozhodnutí uskupení a manévry prostředků PVO v hlavních fázích operace. Návrh je také hlavním podkladem pro zpracování bojových dokumentů vojska PVO armády, a to

- plánu PVO operace;
- bojových nařízení náčelníku vojska PVO armády náčelníkům PVO divizí a velitelům přímo podřízených útvarů vojska PVO.

Velitel armády při přípravě rozhodnutí pro operaci vyvozuje v otázkách PVO závěry:

- o složení a předpokládaném charakteru činnosti vzdušného nepřítele a jeho možnostech zvláště při použití jaderných zbraní;

- o složení sil a prostředků PVO a jejich bojových možnostech. Konfrontuje tyto možnosti s možnostmi letectva nepřítele a z toho vyvozuje závěry o vlivu činnosti letectva na tempo operace;

- jaké objekty a uskupení vojsk je nutné spolehlivě bránit před úderem ze vzduchu.

Ve svém rozhodnutí v otázkách PVO velitel armády stanoví:

- kde, kdy a na obranu jakého uskupení vojsk (objektů) soustředit hlavní úsilí PVO do zahájení operace a v průběhu operace;

- jakými prostředky, ve kterém období a při plnění jakých úkolů v operaci posílit PVO divizi;

- organizaci PVO v období rozvíjení vojsk armády, z toho vyplývající opatření ke zvýšení pohotovosti systému PVO a zabezpečení součinnosti s vojskem PVOS i stíhacím letectvem;

- složení hotovostních sil PVO a stupeň jejich pohotovosti;

- způsob a dobu rozvinutí útvarů PVO a jejich manévry v průběhu operace;

- dobu pohotovosti prostředků PVO armády.

Po vyhlášení rozhodnutí velitele armády řídí náčelník vojska PVO práci oddělení tak, aby byly souběžně v co nejkratší době zpracovány základní bojové dokumenty a doručena vojskům bojová nařízení.

Plán PVO zpracujeme na celou hloubku armádní operace (podrobně na hloubku bližšího úkolu). Tento dokument zahrnuje všechny základní informace k použití prostředků PVO. Zpracujeme jej v součinnosti s operačním a zpravodajským oddělením, náčelníky druhů vojsk (zejména RVD a ženijním vojskem), oddělením výzbrojní služby, střediskem bojového velení letectva aj. Musí také odrážet výsledky součinnosti s vojskem PVOS a letectvem. K podřízeným informacím z plánu PVO předáváme individuálně podle potřeb konkrétního štábu, abychom nezvrátili celkový záměr činnosti.

Kromě přípravy bojových dokumentů spolupracuje oddělení vojska PVO i na dokumentech štábu armády, z nich především na plánu operace a bojovém rozkazu velitele armády. Do plánu operace zpravidla zakreslí uskupení a manévry prostředků PVO v hlavních fázích operace. V bojovém rozkazu velitele armády se v části PVO zpravidla uvádí:

— úkoly PVO v jednotlivých fázích útočné operace, na která vojska soustředí hlavní úsilí PVO;

— rozdělení prostředků PVO před zahájením a v průběhu operace;

— pohotovost prostředků PVO armády.

Náčelníkům PVO divizí a velitelům přímo podřízených útvarů PVO vydává bojová nařízení, nebo výpisy z bojového nařízení náčelníku vojska PVO armády. V praxi jsou zpracovávány formalizovanou formou, a to většinou v plném rozsahu a z nich pak pořizujeme výpisy podle určení. Některé štáby využívají směrových důstojníků k divizím a přímo podřízeným útvarům, kteří zpracovávají nařízení na konkrétní podmínky příslušného útvaru (divize) zpravidla ve formalizované úpravě. K bojovým nařením mohou být připojeny výpisy z plánu PVO, nebo případně z pracovních map oddělení vojska PVO armády.

Kromě těchto základních bojových dokumentů oddělení vojska PVO zpracovává pracovní mapu průzkumu (měřítka 500 000). Pro vnitřní potřebu si zpracovává i různé pracovní dokumenty, jako např. plán spojení a uvědomování vojsk, plán obrany VS PVO, plán rozdělení bojových směn a jejich časové střídání aj.

Opatření k zabezpečení bojové činnosti vojska PVO armády dostávají útvary cestou bojových nařízení příslušných náčelníků speciálních vojsk a služeb podepsaných náčelníkem štábu armády a cestou tylového rozkazu.

Podle požadavků štábu armády se oddělení vojska PVO podílí i na zpracování dalších dokumentů. Jsou to zejména: plán přípravy a zaujetí výchozího prostoru armády, plán operačního maskování, plán radioelektronického rušení, plán použití operačního výsadku aj. Na těchto dokumentech se podílí především tím, že stanoví jaké úkoly bude plnit vojsko PVO armády, z jaké sestavy a po jakou dobu a zapracuje do nich způsob použití ostatních prostředků PVO (PVOS a letectvo).

K upřesnění úkolů a organizace PVO se náčelník vojska PVO zpravidla účastní organizace součinnosti na stupni front—armáda.

V souladu s metodikou práce štábu armády se oddělení vojska PVO podílí na organizaci součinnosti na stupni armáda—divize.

Organizace součinnosti

Obsahem přípravy PVO první útočné operace armády bude také příprava bojové činnosti vojska PVO k plnění úkolů. Ta bude mít své zvláštnosti v tom, že k vyvedení vojsk může docházet postupně v zá-

vislosti na vývoji mezinárodní situace. Opatření přijímaná v oblasti PVO budou navazovat na opatření mírová, zahrnutá do plánů bojové pohotovosti, plánu mobilizačního rozvinutí vojsk, plánů součinnosti aj. Mezi hlavní opatření procesu řízení v této oblasti patří:

— řešení otázek součinnosti mezi všemi prostředky PVO, které působí v zájmovém prostoru armády, a mezi prostředky PVO armády a bráněnými vojsky (objekty);

— aktivování pohotovostních útvarů a jednotek vojska PVO začleněných do hotovostního systému PVOS;

— realizace opatření ke zvýšení bojové pohotovosti prostředků PVO armády;

— vyvedení útvarů a jednotek PVO z mírových posádek, zaujetí plánovaných prostorů, rozvinutí do bojových sestav a přípravu k palbě;

— upřesnění a aktivace systémů spojení s vojskem PVOS, příprava systémů vedení k odrazení prvních hromadných úderů letectva nepřítele;

— upřesnění otázek zabezpečení bojové činnosti vojska PVO s důrazem na vytvoření průzkumných systémů (aktivace posádkových pozorovacích hlásek) aj.

Nejobsáhlejší z těchto opatření je organizace součinnosti. Součinnost organizujeme pro etapu vedení bojové činnosti na státním území (v jednotném systému PVO), při postupném vyvádění sil a prostředků PVO na území nepřítele v průběhu operace a po vzájemném oddělení prostorů bojové činnosti vojsk PVOS a prostředků PVO pozemních vojsk (po vyvedení hlavních sil PVO frontu mimo státní území).

V rámci vševojskové armády organizuje náčelník vojska PVO armády v souladu s rozhodnutím velitele armády a nařízením nadřízeného náčelníka součinnost:

— mezi prostředky PVO působícími v pásmu armády,

— mezi prostředky PVO a bráněnými vojsky.

Součinnost mezi prostředky PVO navzájem zahrnuje:

— součinnost mezi radiotechnickými prostředky a aktivními prostředky PVO v pásmu armády;

— součinnost mezi prostředky PVO armády a prostředky PVO frontu a prostředky vojska PVOS;

— součinnost s prostředky PVO sousedních armád (zejména na styku mezi fronty — se spojeneckými vojsky);

— součinnost uvnitř vojska PVO, tj. mezi útvary vojska PVO armády.

Součinnost mezi prostředky PVO a bráněnými vojsky spočívá ve vzájemném ujas-